

Navrhovatel : Vysoká škola ekonomická, Praha
Řešitel : doc. RNDr. Jiří Ivánek, CSc.
Název projektu : Banka dat a modelů ekonomiky ČR

Závěrečná zpráva o řešení projektu

Závěrečná zpráva o řešení projektu LB98063
„Banka dat a modelů ekonomiky ČR“

doc. RNDr. Jiří Ivánek, CSc. a kolektiv řešitelů

VŠE Praha

V Praze dne: 21. prosince 2000

doc. RNDr. Jiří Ivánek, CSc.

řešitel projektu
(podpis)

doc. Ing. Jaroslava Durčáková, CSc.

nositel projektu
(razítko a podpis statut .zást. nositele)

Postup a metody práce při řešení projektu

Řešení projektu Banka dat a modelů ekonomiky ČR vycházelo z integrace tří základních linií:

- metodiky výběru dat a konstrukce modelů ekonomiky, která je rozpracována v příslušných disciplínách (ekonometrie, statistika, analýza ekonomických dat);
- mapování relevantních ekonomických informačních zdrojů a nástrojů pro jejich zpracování, včetně legislativních a finančních okolností jejich získání a používání;
- technologických možností implementace a zpřístupňování dat a modelů ekonomiky v akademické počítačové síti s důrazem na vytvoření jejich elektronického archivu a přehledné nabídky ve formě WWW stránek pro příslušné uživatele (pracovníky ekonomického výzkumu, diplomanty a doktorandy, vládní a jiné instituce).

V prvním roce řešení proběhly následující aktivity podrobně popsané v Průběžné zprávě o řešení projektu v roce 1998:

- hodnocení vybraných ekonomických modelů;
- zmapování relevantních dat a rozbor možností jejich získání a shromáždění;
- nákup a zprovoznění serveru;
- nákup vybraných databází a programů;
- návrh koncepce prezentace Banky dat a modelů ekonomiky ČR v počítačové síti.

V druhém roce řešení proběhly následující aktivity podrobně popsané v Průběžné zprávě o řešení projektu v roce 1999:

- pokračování v získávání databází a modelů;
- zprovoznění získaných databází a modelů;
- ověřování technických vlastností systémů v síti VŠE;
- věcné testování použitých metod a modelů;
- příprava WWW stránek.

Ve třetím roce řešení projektu pokračovalo těmito aktivitami:

- dokončení nákupu vybraných databází a programů
- zpřístupnění Banky dat a modelů ekonomiky ČR pracovníkům výzkumu a akademické obci prostřednictvím WWW stránek projektu
- příprava tištěného sborníku výsledků projektu v edici Acta Oeconomica Pragensia

Tyto aktivity byly koordinovány na pravidelných pracovních schůzkách řešitelů šesti dílčích projektů. Další návrhy na nákupy počítačového vybavení, programů a databází byly projednány a schváleny na pracovních schůzkách a poté provedeny příslušnými útvary VŠE (Výpočetní centrum, Centrum informačních a knihovnických služeb) v souladu s předpisy o výběrovém řízení při zadávání veřejných zakázek. Dále byly na schůzkách schváleny jednotlivé výdaje na cestovné, vložné, školení a nákup literatury v souvislosti s řešením projektu.

Pro účely řešení projektu a technicko-administrativní zázemí byla využívána místnost se základním vybavením (standardní PC v síti, kopírka), do níž byla umístěna jedna pracovní stanice, tiskárna a materiály pořízené z grantu. Zakoupený server je umístěn na sále serverů Výpočetního centra. Další zakoupená zařízení jsou dislokována u jednotlivých řešitelských týmů.

Zhodnocení výsledků a plnění cílů projektu

Cílem projektu bylo rozvinout informační infrastrukturu ekonomického výzkumu v těchto směrech:

- shromáždit a zpřístupnit prostřednictvím CESNETu relevantní data a modely pro makroekonomický a mikroekonomický výzkum vývoje ČR;
- implementovat a zpřístupnit prostřednictvím CESNETu výzkumníkům rozpracované statistické a ekonometrické modely ekonomiky ČR, finančních trhů a odvětví a nástroje pro jejich analýzu;
- nabídnout ekonomickým výzkumníkům v ucelené podobě speciální WWW stránky: přehledné informace o výsledcích výzkumu, vědeckých institucích, konferencích, metodách, softwarových prostředcích a významných datových zdrojích pro ekonomický výzkum.

Očekávaly se tyto výsledky:

Výsledkem projektu bude vytvoření kvalitního prostředí pro ekonomický výzkum v rámci budování informační infrastruktury vědy a výzkumu ČR. Na speciálním serveru dostupném v síti CESNET budou k dispozici základní ukazatele ekonomického vývoje ČR, soustavně rozvíjené a zpracovávané ekonomické modely na makroekonomické i mikroekonomické úrovni, statistické metody a metody získávání znalostí z ekonomických dat a informace o probíhajícím ekonomickém výzkumu a jeho výsledcích. Výsledná Banka dat a modelů ekonomiky ČR bude sloužit širokému spektru ekonomických výzkumných pracovníků, doktorandů i celé akademické obci ČR.

Dosažené výsledky jsou prezentovány na WWW stránkách projektu <http://www.badame.vse> a ve sborníku Acta Oeconomica Pragensia 1/2001 (viz Příloha) distribuovaném na klíčová pracoviště ekonomického výzkumu a do státních vědeckých knihoven. Počet přístupů na server www.badame.vse (viz tabulka) ukazuje značný zájem o výsledky projektu.

Nejnavštěvovanější stránky od listopadu 1998

Stránka	Počet přístupů
Banka dat a modelů ekonomiky ČR	37782
Vybrané ekonomické časové řady ČR	5789
Selected time series of the Czech economy	3973
Datové zdroje dostupné v rámci projektu	3834
Programy dostupné v rámci projektu	3103
On-line učebnice statistiky na našem serveru	2279
Články řešitelů projektu	2240
Seznam zdrojů pro ekonomická studia	2136
Postupy používané při analýze dat	1920
Celkový počet přístupů na všechny stránky	114240

Jednodenní seminář, kde budou výsledky projektu kompletně demonstrovány, proběhne na počátku roku 2001. Zhodnocení výsledků projektu mohou provést jednotliví uživatelé, jimž jsou určeny: pracovníci ekonomického výzkumu, doktorandi, pokročilejší studenti.

Domníváme se, že hlavních cílů projektu bylo dosaženo. Problémem se ukázalo omezení přístupnosti některých informačních zdrojů a programů z licenčních důvodů pouze na doménu vse.cz (výjimečně na vybrané lokální instalace). Přesto je však pokryta celá akademická obec VŠE, která tvoří většinu z cílové skupiny uživatelů a zájemcům z jiných institucí je přístup zajištěn prostřednictvím Centra informačních a knihovnických služeb, nabídky speciálních veřejně použitelných aplikačních modelů nebo na individuální bázi po dohodě s jednotlivými řešiteli při zachování podmínek daných licenčními smlouvami. V budoucnu je možno uvažovat u některých zdrojů o konsorciálním řešení plošné licence.

Dosažení etapových cílů řešení projektu

Průběh řešení projektu odpovídal časovému rozvrhu uvedenému v návrhu projektu, který předpokládal tři etapy v letech 1998, 1999, 2000. Splnění etapových cílů bylo dokumentováno v jednotlivých průběžných zprávách.

Využití technického a přístrojového vybavení pořízeného z prostředků na řešení projektu

V rámci projektu bylo pořízeno následující technické vybavení:

- server Dell Power Edge 6300, 2x CPU 400 MHz, 1 GB RAM, diskové pole 5 x 9 GB;
- šest pracovních stanic Intel Pentium II 333/III 400 MHz, 128 MB RAM, pevný disk 8–10 GB, ZIP a DVD-ROM mechanika.

Server je umístěn na sále Výpočetního centra VŠE a je využíván jako webový a databázový server. Pracovní stanice byly využívány pro práci řešitelů dílčích projektů a správu WWW stránek. Nakoupené databáze a programy spolu s jejich využitím jsou popsány ve zprávách dílčích projektů (viz Příloha).

Zahraniční cesty

Jednotliví řešitelé projektu prezentovali své výsledky v tvorbě modelů ekonomiky ČR v rámci aktivní účasti na řadě mezinárodních konferencí, které uvádíme podle dílčích projektů:

- Makroekonomické modely ČR
„LAMES 1999“, Cancún, Mexiko
- Modely a programy v oblasti měnové a finanční teorie a jejich aplikace
„IFORS“, 1999, Peking, Čína
„APIEMS“, 2000, Kyoto, Japonsko
„IISA-2000-2001-JSM“, 2000, New Delhi, Indie
- Databáze podniků a modely hodnocení podniků a odvětví
„Procesy restrukturalizace a rozvoje podniku“, 1999 a 2000, Krakow, Polsko
„Ekonomika firem 2000“, Snina, Slovensko
- Statistické ukazatele a modely
SEVGI, 1999, Haag, Holandsko

„Výpočtová statistika“, 1998, Bratislava, Slovensko

- Metody a programy pro získávání znalostí z databází

„Discovery Science“, 1998, Fukuoka, Japonsko; 2000, Kyoto, Japonsko

Publikace, sdělení, přednášky, zprávy a případné další výstupy

Hlavní publikací výsledků projektu je sborník Acta Oeconomica Pragensia 1/2001 (viz Příloha), kde jsou uvedeny i další publikace, přednášky a zprávy řešitelů dílčích projektů. Speciální sekce byla výsledkům projektu věnována mj. na konferenci INFORUM 1998, seminářích Dobývání znalostí z databází 1999 a 2000, Ekonometrické dny 2000 a dalších. Informace o výsledcích projektu byla zařazena do rubriky „Z vědeckého života“ časopisu Politická ekonomie 1/2001, str. 181-186.

Tisková zpráva:

Na konci roku 2000 skončil tříletý projekt „Banka dat a modelů ekonomiky ČR“ řešený v rámci programu MŠMT „Rozvoj informační infrastruktury pro výzkum a vývoj.“ Výsledkem projektu je vytvoření kvalitního prostředí pro ekonomický výzkum. Na speciálním serveru badame.vse.cz dostupném v síti CESNET jsou k dispozici soustavně rozvíjené a zpracovávané modely ekonomiky ČR na makroekonomické i mikroekonomické úrovni, statistická data a metody získávání znalostí z ekonomických dat. Výsledná Banka dat a modelů ekonomiky ČR slouží širokému spektru ekonomických výzkumných pracovníků, doktorandů i celé akademické obci.